

ОБРАЗОВАНИЕ В ОБЛАСТ КЮСТЕНДИЛ ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2019/2020 ГОДИНА

Основните резултати от провежданите от Националния статистически институт (НСИ) ежегодни изчерпателни изследвания, характеризиращи дейността на образователните институции, са следните за област Кюстендил:

- През учебната 2019/2020 година в детските градини са записани 3.1 хил. деца, като се наблюдава намаление от 1.1% в техния брой в сравнение с предходната година.
- В началното образование (I - IV клас) се обучават 3.7 хил. ученици, а в прогимназиалното (V - VII клас) - 3.0 хиляди.
- Завършилиите средно образование през 2019 г. в общообразователни и професионални училища са съответно 374 и 395 ученици.
- Новоприети в професионалните училища и паралелки през учебната 2019/2020 година са 516 ученици.

Предучилищно образование

Към 1.12.2019 г. в областта функционират 19 самостоятелни детски градини с директор. От тях 17 детски градини са в градовете на областта, а 2 - в селата. Броят на децата, записани в детските градини за учебната 2019/2020 година е 3.1 хиляди. В сравнение с предходната година броят на децата намалява с 1.1%, а спрямо учебната 2015/2016 година - с 9.4% (Фиг. 1.).

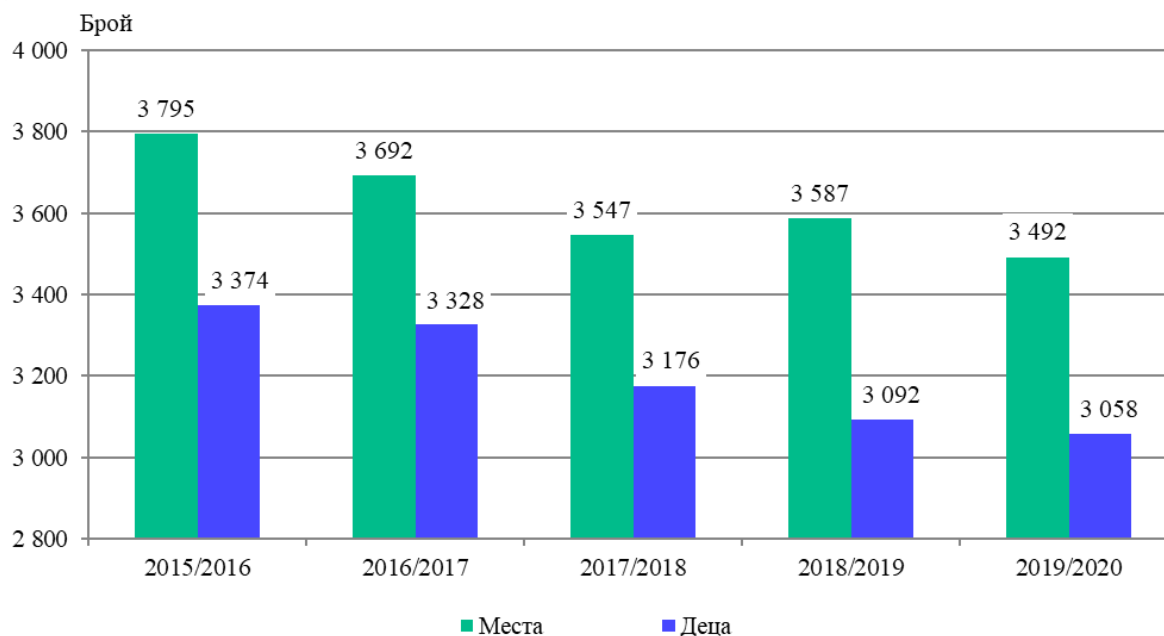
Броят на местата в детските градини в област Кюстендил е 3.5 хил., като на 100 деца се падат 114 места. За страната като цяло на 100 деца се падат 108 места.

Обхватът на децата в това образователно ниво в областта, изчислен чрез груповия нетен коефициент на записване¹, за учебната 2019/2020 година е 80.3%, или с 1.0 процентни пункта по-малко спрямо учебната 2018/2019 година.

Средният брой деца в една детска градина за областта е 161, като за селата е значително по-голям - 217, а за градовете - 154. Детските групи са 135, от които 119 са целодневни и 16 - полудневни. Една група се формира средно от 23 деца, съответно - 23 в градовете и 20 в селата.

¹ Груповият нетен коефициент на записване на децата в детските градини се изчислява в проценти като отношение на броя на децата в детските градини във възрастовата група 3 - 6 години към броя на населението в същата възрастова група.

Фиг. 1. Места и деца в детските градини през учебната 2019/2020 година в област Кюстендил

Педагогическият персонал, зает в детските градини е 267, от които 250 са детски учители. В сравнение с предходната учебна година общият брой на педагогическия персонал намалява с 5 души, или с 1.8%. Преобладаващата част от този персонал е на възраст от 40 до 59 г. - 65.9%, а с придобити образователно-квалификационни степени „бакалавър” или „магистър” са 94.4% от педагозите.

Общо образование

В началото на учебната 2019/2020 година учебни занятия се водят в 30 общообразователни училища¹, от които 2 начални, 19 основни, 3 гимназии и 6 средни училища (СУ). От края на 2015 г. в област Кюстендил няма специални училища.

През учебната 2019/2020 година броят на учениците във всички видове общообразователни училища е 8.6 хиляди. В сравнение с предходната учебна година броят им намалява със 180 ученици.

През изминалата учебна 2018/2019 година в област Кюстендил 230 ученици са напуснали общообразователните училища, от които 209 в основното образование. От тях най-голям е относителният дял на учениците, които са напуснали по семейни причини - 64.3%, следван от напусналите поради заминаване в чужбина - 29.0%.

През 2019 г. основно образование в общообразователните училища в областта са завършили 1 024, а средно образование - 374 ученици.

Относителният дял на децата в общообразователните училища, изучаващи чужди езици в началните класове (I - IV), е 80.1%, като от тях най-голям е делът на изучаващите английски език - 91.1%.

¹ Включва дневна, вечерна и задочна форма на обучение.

Учителите (вкл. директорите и заместник-директорите с преподавателска заетост) в общообразователните училища в област Кюстендил през учебната 2019/2020 година са 784. От тях 97.1% са с придобити образователно-квалификационни степени „бакалавър” или „магистър”. Относителният дял на преподавателите на възраст (в навършени години) от 40 до 59 г. е 73.3%

В учителската професия преобладават жените, които съставляват 85.8% от общия брой на учителите в областта.

В една паралелка в общообразователните училища има средно по 22 ученици.

Професионално образование и обучение

Професионалното образование и обучение през учебната 2019/2020 година в област Кюстендил се осъществява в 1 спортно училище и 10 професионални гимназии. Общият брой на учащите в професионалното образование и обучение през тази учебна година е 2.2 хил. и в сравнение с предходната учебна 2018/2019 година се увеличават с 0.1%.

В професионалното образование преобладават момчетата, които са 58.7% от общия брой на учениците в тази образователна степен.

През настоящата учебна година преподавателите¹ в професионалните училища в областта са общо 208, като с придобити образователно-квалификационни степени „бакалавър” или „магистър” са 97.1% от тях. Най-голям е делът на преподавателския персонал, чиято възраст (в навършени години) е от 40 до 59 години - 82.2%.

Жените съставляват 77.9% от общия брой на учителите в професионалните училища.

В област Кюстендил през 2019 г. средно образование в спортното училище и професионалните гимназии са завършили с диплома 395 души. Втора и трета степен на професионална квалификация по съответните програми през 2019 г. са придобили съответно 38 и 144 учащи.

При завършилите програми за придобиване на трета степен професионална квалификация най-висок е относителният дял на учениците, изучавали специалности в областите² „Стопански науки и администрация“ - 45.1% следван от този на учениците в „Технически науки и технически професии“ и „Услуги за личността“, съответно 13.9% и 16.0%. В специалност „Информатика“ относителният дял на придобилите трета степен на професионална квалификация през 2019 г. е 6.9%.

В област Кюстендил през 2019 г. в програми за професионално обучение срещу заплащане за придобиване на степен на професионална квалификация в центрове за професионално обучение (ЦПО) са записани 504 лица на възраст 16 и повече години. По степени на професионална квалификация разпределението им е: първа степен - 227, втора степен - 116, и трета степен - 161 души.

Придобилите степен на професионална квалификация в ЦПО през 2019 г. в областта са 407 души.

¹ Включва директорите и помощник-директорите с преподавателска заетост.

² За професионалното образование и обучение областите на образование са представени според Списъка на професиите за професионално образование и обучение (утвърден със Заповед № РД 09-413/12.05.2003 г. на министъра на образованието и науката).

Методологични бележки

Статистиката на образованието е изградена на базата на Регламент № 452 от 2008 г. на Европейския парламент и на Съвета относно изготвянето и развитието на статистиката на образованието и ученето през целия живот, действащата нормативна уредба на България в областта на образованието, Международната стандартна класификация на образованието (МСКО) - ревизия 2011 г. (ISCED 2011), и съпътстващите я методически ръководства.

МСКО е създадена да служи като рамка за класифициране на образователни дейности в определени програми и свързаните с тях квалификации в международно признати категории. Основните понятия и определения на ISCED са планирани да бъдат международно валидни и съпоставими в пълния обхват на образователните системи. Класификацията се основава върху три компонента: международно одобрени понятия и определения, класификационни системи и картографиране на образователни програми и свързаните с тях квалификации в страните по света.

Националният статистически институт провежда ежегодни изчерпателни изследвания, характеризиращи дейността на образователните институции.

Образователни институции са тези, които директно провеждат обучение по образователни програми с учащи в организирани класове (групи) на място или чрез дистанционна форма на обучение. Провежданите в тях програми водят до придобиване на степен на образование и/или степен на професионална квалификация. Неформалното образование и самостоятелното обучение не попадат в обхвата на образователната система според използваните дефиниции на МСКО 2011.

Чрез своите изследвания НСИ се стреми да установи броя на учащите в системата на образованието към определена дата на наблюдение. На тази основа се изчислява международно възприетият показател „степен на участие на населението в образователната система“ като относителен дял на записаните ученици от определена възрастова група към броя на постоянното население на страната от същата възрастова група.

Представените текущи данни за училищното образование са несъпоставими с тези от предходни години поради съществени изменения в структурата на образователната система, произтичащи от Закона за предучилищното и училищното образование¹.

Повече информация и данни за статистиката на образованието могат да бъдат намерени на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg>), раздел „Образование и учене през целия живот“, както и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=42).

¹ Обн. ДВ, бр. 79 от 13 октомври 2015 г., изм. и доп. ДВ, бр. 98 от 9 декември 2016 г., изм. ДВ, бр. 105 от 30 декември 2016 г., изм. ДВ, бр. 58 от 18 юли 2017 г., изм. и доп. ДВ, бр. 99 от 12 декември 2017 г., изм. ДВ, бр. 24 от 16 март 2018 година.